

JANUAR	
1 P	Novo leto
2 S	Indor
3 N	Ime Jerusovo
4 P	Tri skot
5 T	Sv. Simeon, st.
6 S	Trije Kralji
7 O	Polka
8 P	Severin
9 S	Vital
10 N	Sr. Družina
11 P	Hizani
12 T	Arkadji
13 S	Veronika
14 O	Hilarij
15 P	Paul, pušč.
16 S	Marcel

AMERIKANSKI SLOVENEK

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO. IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V Z EDINJENIH DRŽAVAH

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

ŠTEV. (NO.) 6.

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 9. JANUARJA — SATURDAY, JANUARY 9, 1937

LETNIK (VOL.) XLVI.

Upanje na spravo v stavki-Tujezemske čete vro v Španijo

Michiganski governer Murphy se trudi, da pripravi pot za direktna pogajanja med General Motors in delavsko unijo. — Korporacija zahteva, da morajo sedeči stavkarji zapustiti tovarne. — Nova stavka v dveh tovarnah. — Lewis pride na lice mesta.

Detroit, Mich. — Z vso previdnostjo se je spravił governer Murphy v družbi z zastopniki vladnega delavskega departamenta na posredovalno delo, da pripravi do sporazuma obe stranki v sedanjem avtomobilskem sporu, unijsko delavstvo in korporacijo General Motors. Kakor se je izrazil v četrtek, pogajanja ugodno potekajo in je veliko upanja, da se bo spor poravnal, predno bi izbruhnila nameravana splošna stavka v vseh tovarnah omenjene korporacije.

Governer in vladni uradniki so v četrtek zjutraj najprej konferirali s podpredsednikom General Motors, Wm. S. Knutsonom. Takoj po tej konfereciji so stopili v razgovor z delavskimi voditelji. Tako so počasi pripravljali pot za pogajanja, ki naj bi se vršila direktno med unijo in korporacijo. S tem bi se dosegel velik korak do sprave, dasi bi se pravo delo šele potem pričelo. V teh predhodnih razgovorih je skušal Murphy pripraviti obe stranki do tega, da vsaka nekoliko popusti v svojih zahtevah. Kakor se zdi, je vodstvo korporacije že nekoliko omeđilo, kajti sprava ni hotelo to niti slišati o kakih pogajanjih z delavstvom, ki bi se nanašalo na vse njene tovarne, marveč je povdarjalo, da se mora delavstvo z vodstvom vsake tovarne posebej pogajati.

Glavna zahteva, ki jo je izrazil v četrtek vodstvo korporacije, da pristane na pogajanje, je ta, da morajo sedeči stavkarji v tovarni v Flintu prej zapustiti tovarne, predno se bodo razgovori začeli. Obenem je vodstvo teh tovarn dalo obljubo, da ne bo započelo obrata in tudi ne bo skušalo izvoziti strojev.

Med tem pa, ko so se te konference vršile, je nadaljnja stavka izbruhnila v dveh tovarnah, namreč v Briggs body in Murray body, s čimer se je pridružil stavkarjem nadaljnjih par tisoč delavcev. Kakor izkazuje poročilo General Motors, znaša točasno število stavkujočih nekaj manj kakor 52,000 delavcev. Od teh jih je samo v tovarnah v Flint, Mich. brez dela nad 27,000. V četrtek je Chevrolet družba objavila, da bo zatvorila v petek zvečer svoje tovarne v Flintu, Saginaw in Bay City, ker zaradi pomanjkanja materiala ne more nadaljevati z obratom. S tem bo skoraj 20,000 nadaljnjih delavcev General Motors prišlo ob delo.

Iz Washingtona se poroča, da namerava priti semkaj načelnik delavskega odbora za organiziranje po industrijah, John L. Lewis, sam, ker mu je veliko lažje na tem, da bo sedanja stavka uspešna za delavstvo, ker bi bila to prva zmaga njegovega odbora, odkar se je lo-

NAČRT ZA POLJEDELCE

Skrb vlade za izboljšanje položaja farmerjev.

Washington, D. C. — Poljedelski tajnik Wallace je v četrtek povdaril, da 30 milijonov ameriških farmerjev ni več tako pozabljenih, od vlade, kakor so bili prejšnje čase, marveč se bo še v naprej skrbelo za nje v isti meri kakor za industrijo. Omenil je, da so se tekom zadnjih štirih let zvišali dohodki farmerjev od prejšnjih pet in pol milijard dolarjev na devet milijard. Naštel je nato razne točke iz načrta, ki ga ima vlada, da pomore farmerju do primernih stalnih dohodkov, da obvaruje zemljo pred prevelikim izrabljanjem in da zagotovi revnejšim farmerjem višji življenjski standard istočasno z industrijskim delavcem.

ROMARJI ODPOTOVALI NA KONGRES

Chicago, Ill. — V sredo se je odpeljalo od tukaj okrog 125 oseb proti Filipinom, da prisostvujejo evharističnemu kongresu, ki se bo vršil v mestu Manila v dnevih od 3. do 7. februarja. Med romarji je bilo več cerkvenih dostojanstvenikov iz vzhoda in osrednjega zapada, med njimi tudi škof Hoban iz Rockforda in škof Heelan iz Sioux City, Ia. V slučaju, da bi papeža zadelo smrt med potekom kongresa, bo škof Hoban postal papeški delegat, ker bi bil sedaj imenovan delegat, kardinal Dougherty iz Philadelphie, zadržan v Rimu.

IZ ŽALOSTI SE OBESIL

Chicago, Ill. — Začasna blažnost zaradi žalosti se je uradno proglasila kot povod za samomor, ki ga je preteklo sredo izvršil 53 letni Walter O. Birk, predsednik neke tvrdke za izdelovanje bonbonov, na svojem domu 3750 Lake Shore dr. Kakor izjavlja domači, je moža do skravnosti potrl, ko mu je smrt pobrala v nekaj mesecih tri iz njegovega sorodstva. Zadnje nedeljo se mu je ustrelil neki nečak; drugi nečak se mu je ubil v avtomobilski nesreči meseca oktobra, in nekaj prej mu je umrl njegov oče. "Ne morem več nadalje tega prenašati," se je pokojnik izrazil v svoji noti, ki jo je naslovil na svojo ženo.

čil od delavske federacije. Ba je delavstvo v drugih industrijah z masno produkcijo, kakor steklarji, jeklarji in kavčugarji, čaka na to, da vidi, kako se bo Lewis obnašal v sedanjem stavku uspešna za delavstvo, ker bi bila to prva zmaga njegovega odbora, odkar se je lo-

POŠILJKA UŠLA VLADI

Materijal za špansko vlado ušel kongresu pred nosom.

Washington, D. C. — Kongres je bil sicer z rekordno hitrostjo na delu preteklo sredo, da je uzakonil prepoved izvoza vojnega materiala za eno ali drugo bojujočo se skupino v Španiji, vendar je bil za nekaj minut prepozen. Neka ladja s pošiljko, namenjeno za špansko vlado, v vrednosti dveh milijonov dolarjev, mu je takorekoč pred nosom ušla iz newyorškega pristanišča nekaj minut, predno je bila prepoved uzakonjena. Na tej ladji, Mar Cantabrico, se je odpeljalo v Španijo osem aeroplanov ter zaloga živih in zdravih. Tozadevni zakon, ki je bil v senatu sprejet enoglasno, v poslanski zbornici pa samo z enim protiglasom, bo pa preprečil dve drugi podobni pošiljki, za kateri je že bilo izdano dovoljenje.

POBOJI MED KITAJSKO REVOLUCIJO

Sianfu, Kitajska. — Te dni so izšla prva zanesljiva poročila o nedavnem uporu v tukajšnji provinci Senci, med katerim je bil ujet kitajski diktator Čiang Kai-šek, kateri je bil pozneje izpuščen. Kakor e povzema iz teh poročil, upor nikakor ni bil tako brezpomemben, kakor se je tedaj domnevalo, marveč je bil prava revolucija. Tekom njega namreč ni bilo pobitih nič manj kakor pet do deset tisoč oseb.

ARETIRANEC SE ŽELI ŽRTVOVATI ZNANOSTI

Chicago, Ill. — Bivši kaznjenelec Carter La Follette je v sredo, ko je bil aretiran zaradi ponaredbe nekega čeka, izrazil privoljenje, da se njegovo truplo odda kakemu znanstvenemu zavodu v svrhu študij. Aretiranec je izjavil, da je bolan na raku v grlu in da je nameraval dva revolverja, ki so jih našli pri njem, uporabiti nad samim seboj, češ, da so mu zdravniki povedali, da bo samo še štiri mesece živel.

OBJAVA VISOKIH PLAČ

Washington, D. C. — Zakladniško tajništvo je poslalo kongresu izkaz, v katerem so navedene vse tiste osebe, ki so v letu 1935 dobile letne plače \$15,000 ali več. Na vrhu liste visokih plač stoji Wm. R. Hearst, lastnik časopisov, katerega dohodki so znašali \$500,000. Takoj za njim pa pride filmska igralka Mae West z \$480,888 letnih dohodkov.

KRIŽEM SVETA

— **Vatikan.** — Dočim se splošno stanje papeža Pija tekom srede ni izpremenilo, so pa bolečine v njegovi nogi znatno popustile, da mu zda, več ne jemljejo spanja. Prejšnje bile bolečine take, da se niti ojeđa ni smela dotakniti noge.

— **Berlin, Nemčija.** — Kakor opazovalci domnevajo, namerava Hitler graditi utrdbe ob meji med Nemčijo in Poljsko. Sklepa se to iz tega, ker je zračno ministerstvo izdalo prepoved, da ne smejo civilni avijatorji leteti preko ozemlja ob meji.

— **Peiping, Kitajska.** — Vlada bo bržkone opustila svojo namero, da izvrši smrtno obsodbo nad tistimi, ki so vdani narkotičnim sredstvom, in bo osredotočila svoje preganjanje proti razpečevalci teh sredstev, njih žrtve po bo skušala ozdraviti.

POROKA NIZOZEMSKE PRESTOLONASLEDNICE

Haag, Nizozemska. — S kraljevskimi sijajnostmi se je v četrtek izvršila slavnost poroke nizozemske prestolonaslednice Julijane z nemškim princem Bernardom Lippe-Biesterfeld. Zadnje dni je bilo precej diplomatskega prekanja med Nemčijo in Nizozemsko, ki ga je izzvala ta poroka. Medta niso Nizozemci pozabili dosti nazijskega razpoloženja in zato je bilo nemško časopisje polno kritiziranja proti tej državi. Vpričo te situacije je vladalo splošno presenečenje, ko je v sredo postal Hitler svoj osebni brzojav, v katerem je izrazil čestitke.

TUJEZEMSKI BOJEVNIKI

Obe bojujoči se stranki dobivata skoraj dan za dnem nov naraščaj prostovoljcev vseh mogočih evropskih narodov.

— **Pariz, Francija.** — Medtem, ko diplomati za mizami razpravljajo o nevtalnosti drugih držav glede Španije, se pa v zadnje naravnost vsipavajo tujezemske čete dan za dnem. Koliko je točasno tujezemskih bojnikov v Španiji, bržkone nihče niti približno ne ve; ugotoviti se more le toliko, da so na obeh bojujočih se straneh zastopane malone vse evropske države.

Kakor španska vlada trdi, se točasno bori na strani nacionalistov okrog 9,000 Nemcev, Italijanov pa, da se je zadnje dni izkrcalo v južni Španiji nad 10,000.

Tujezemske prostovoljce za vladno armado pa prihajajo v Španijo po večini preko meje med Francijo in Španijo. Tako se poroča, da je zadnje dni šlo pri mestu Perpignan preko meje okrog 2000 bojnikov vseh mogočih evropskih narodnosti, nadaljnjih 1306 pa je šlo na pomoč španski vladi preko meje pri mestu Perthus. Tudi vojni material za špansko vlado se pošilja preko Francije iz raznih evropskih držav, predvsem iz Rusije.

NI MOCEL PRENESTI ŽENI NEGA ZBADANJA

Chicago, Ill. — 31 letni Miles Wilkinson je prišel do prepričanja, da bi bilo bolje v ledeno mrzli vodi kakor pa v družbi žene, ki ga neprestano zmerja in zbada. Tako se je, ko sta z ženo korakala preko mostu na Adams st., preteklo sredo zvečer, nenadoma zavihitel preko ograje, in skočil v reko. Čuvaji mostu so zaslišali krike ženske in vrgli potapljaočemu se možu rešilni pas ter ga izvlekli na varno na bar je bil obupanec odpeljan v okrajno bolnico, kamor ga je spremljala njegova žena. Izjavila se je, da mu je štela živite zaradi njegovega pijančevanja.

Iz Jugoslavije

Razbojniki napadli posestnika v Št. Janžu nad Štorami in ga pobili na tla. Ko so pobrali denar, so ženo prisilili, da je molila poleg nezavestnega moža. — Smrtna kosa. — Nezgode in druge novice.

Roparji v Štorah

Celje, 17. dec. 1936. — V soboto ko je legel 73 letni posestnik Gregor Lešek v Št. Janžu šte. 13 nad Štorami že v posteljo, so se pojavili pred njegovo hišo štirje maskirani moški, ki so govorili slovensko in poklicali gospodarja. Trije izmed neznancev so stopili v vežo, četrti pa se je postavil pred hišo na stražo. Lešek je stopil v samj srajci v vežo, kjer mu je eden izmed neznancev rekel, da so mu prinesli pošto, po teh besedah pa ga je udaril z nekim topim predmetom po glavi, da se je Lešek zgrudil nezavesten. Ostala dva pajdaša sta izvlekla samokrese in jih naperila proti Lešku. Ko je prihitela Leškova 23 letna hčerka Anica, ki je bila v veži, jo je udaril oče udaril po glavi in jo pobil na tla.

Leškova žena je bila v tem času na podstrešju, kjer si je pripravljala obleko za nedeljo. Nenadno je začula iz veže šum in moške, ki so govorili njenim otrokom, naj mirujejo in molijo. Žena je takoj pohitela s podstrešja v vežo, kjer so jo sprejeli oboroženi razbojniki z besedami: "Denar ali smrt!" Nato so šli z njo na podstrešje, kjer jim je Leškova izročila možovo denarnico s 600 Din gotovine, ki je bila shranjena v moževem suknjiču. Razbojniki so jo nato spet peljali v vežo, kjer je morala poleg svojega nezavestnega moža moliti, potem pa so s plenom pobegnili v noč.

Usodni udarec

V Gor. Bistrici v Prekmurju so razkrili zagonetno zločinsko dejanje, ki je zahtevalo smrt 73 letnega hlapca Ivana Cvetka uslužbenega pri posestniku Veroni Jakšič. Pri Jakšičevih je bil poleg Cvetka uslužben že nad 20 let mutasti in behast Stefan Horvat, ki je bil zaposlen pri živini. Te dni je prišel Horvata v hlev nadzorovat Cvetko. To je behastega hlapca tako razjarilo, da je zgrabil za živinsko česalo ter udaril Cvetka po glavi. Cvetko je pobegnil pred razjarjenim bebcom iz hleva ter se zatekel k sosedu. Že med potjo pa se je zgrudil nezavesten. Ko so ga prenesli v hišo je umrl.

Najdražje stavbišče

Najdražje zemljišče, odnosno stavbišče, je bilo kupljeno v Zagrebu na Jelačićevem trgu, za katerega je kupec plačal 31.250 Din za kvadratni meter.

Utonil

Anton Šuligoj iz Idrije, ki je 15 let služil za hlapca pri posestniku in kovaču Ivanu Poljanšku na Selu pri Žireh je

nekega dne popival v večji družbi. Ko se je potem ponoči vračal v spremstvu Jakoba Kunca proti domu, je nesreča hotela, da sta se oba zvrnila v Soro. Kunc se je s težavo rešil, medtem ko je Šuligoj utonil.

Nesreča delavca

V ljubljansko bolnico je bil odpeljan 28 letni delavec Miha Hvastja, ki je bil zaposlen v neki tovarni. Ko je čistil stroj, mu je ta zagrabil roko in mu jo nevarno poškodoval.

Smrtna kosa

V Vavti vasi so pokopali Janca Noseta iz Rumanje vasi, ki je utonil v Krki. — V Mariboru je umrl Blaž Stern, tesar star 62 let. — V Ljubljani je umrl Andrej Kunstel, paznik prisilne delavnice v pokoji. — Na Brezjah je umrla Helena Kleindienst, vdova, stara skoro 90 let. — Na Dobovi je umrla Marija Kežman, roj. Medved, posestnica v Gaberjih.

Z roko pod cirkularko

Hudo se je ponesrečil 38 letni mizar Rudolf Lazar iz Ptuj. Pri svojem mizarskem poslu je prišel z desno roko pod žago cirkularko, ki mu je odrezala štiri prste.

Nesreča otroka

Grozna nesreča se je pripetila v Čentibi in sicer v mlinu Ludvika Tota. Devetletni posestnikov sin Josip Fejer se je igral okoli strojev in tako nenadoma prišel v transmisijsko, ki ga je zgrabila in poglala da je obeležal z odtrgano levico in v mlaki krvi. Zdravniki se upajo, da mu bodo rešili življenje.

Skoro zgorel v spanju

V svoji sobi v občinski hiši na Haužanki pri Ljutomeru je zakuril da se ogreje občinski ubožec Ivan Kotnik iz Ljutomera. Sedeč poleg ognja na vreči s treskami je zadremal in niti čutil ni, da je prišel z nogo tako blizu peči, da so mu vnele hlače. Ko se je prebudil je obleka na njem žogorela in vsa soba je bila polna dima. V zadnjem trenutku se je še pogljal na hodnik in od tam na cesto, kjer so mu mimoidoči pomagali pogasiti gorečo obleko. Zaradi hudih opeklin so ga oddali v bolnico.

Pod avtomobilom

V Zgornji Šiški je neznan avtomobilist pred Kavčičevo gostilno podrl na tla 38 letno zasebnico Ano Škerjančevico iz Dravelj, ki je dobila pri tem resne poškodbe, da so jo morali odpeljati v bolnico.

Ocetno kisline je pila

Po nesrečnem naključju je iz lekarne grede pila octno kislino 42 letna rudarjeva žena Barbara Svršina iz Podpec. Nezavestno so ljudje pobrali in jo odali v bolnico.

Prebivalstvu v Madridu so se zdeli tuneli podzemne železnice še najbolj varno pribežališče pred bombardiranjem, toda izkazalo se je, da tudi ta kraj ni siguran. Gornja slika kaže mesto, kjer je bomba iz zraka razdejala tunel, v katerem je bilo podstutih in se je nato zadušilo številnih človeških žrtv.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.

Ustanovljen leta 1891.

Established 1891.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Umljivo

Ruska pravoslavna cerkev je razbita na drobne kosce. Ti kosci še zmeraj upajo, da izgine komunizem in se upostavi sijaj prejšnje državne cerkve.

Prej so imeli Rusi močne postojanke svoje cerkve v Ameriki. Radi boljševidnega duha tudi med verniki se je skrčilo vse na skromno neznanost, in še tu ni nobene ednosti.

Kaj se je zgodilo? Ruski metropolit Teofil je objavil v listu "Novaja Zarja" oster protest zoper to katoliško rusko cerkev v Los Angelesu.

Čudno, pa le umljivo, ako kdo razume, za kaj gre. Protestantje imajo na tisoče teh zapuščenih pravoslavlin Rusov v svojih mrežah, in ti Rusi morajo res "prodati" svoje duše.

Kaj pa pri katolikih, toraj v tem slučaju tam v Los Angelesu pri ruskih katolikih. Pravoslavni Rus ne izgubi nobene dogme, otrok dobi pouk o 7 zakramentih.

Rusko pravoslavje je nosilo visoko glavo, ko je bilo pod zaščito mogočnih carjev, danes je razbito in na tleh, ampak glava je še visoka.

Ni le pri Rusih tako, tudi druge pravoslavne skupine hodijo mogočno po konci, in kako združenje z materjo, katoliško cerkvijo, potrebuje še dosti molitve od strani srečnih pri materi, da izgine razkolni ponos, dasi je le pena.

KAJ JE NOVEGA V CHICAGO?

Chicago, Ill. Pri sv. Stefanu, ki je srce slovenske naselbine v Chicagu pa tudi nekako srce vse Ameriške Slovenije, je vedno dosti novic. Na koše jih je, treba jih je samo nabirati in objavljati.

Zanimivo je bilo poročilo zadnje nedelje našega veleč. g. župnika p. Aleksandra, ko je podal statistik o župnijah lanske leto 18 pogrebov; porok 24; rojstev pa 55.

Samosvojno Mlad. društvo "Danica" je imela zadnje soboto v šolski dvorani svoj običajen letni banket in zabavo. Prireditelj je bila prvovrstna in Daničarji so se zopet postavili kot najboljši prireditelji takih zabav.

Slovensko stavbinsko in posojilno društvo "Slovenski Dom", ki posluje pod vladnim nadzorom in pri katerem so vse vloge zavarovane do \$5000, vabi vse rojake Slovence v Chicagu, da postanejo člani tega važnega gospodarskega društva v naselbini.

Vreme smo imeli preko praznikov vseskozi do Treh Kraljev brez snega. Sinoči pa je začel droben dež, ki je padal skoro vsi noč.

Holnikov imamo v naselbini precej, katerih vseh imena ne vemo. Na hitro je moral v bolnišnico te dni Mr. Victor Prah radi vnetja slepiča. Operacijo je srečno prestal in se mu stanje boljše.

Vsem, kateri bi radi sporočili v javnost kake novice, kaj iste prinese ali pošljejo uredništvu, ki jih bo rado objavilo.

ZOPET NOVO PRESENEČENJE V JOLIETU

Joliet, Ill. Na novega leta dan, smo bili farani cerkve sv. Jožefa, prijetno presenečeni, ko smo bili povabljeni po č. g. župniku Rev. John Plevniku, na godbeni koncert, ki se je vršil popoldne v Slovenia dvorani, katerega je priredila naša šolska godba in godba graduanov, faranom v novoletni pozdrav, in sicer brezplačno.

Pričakovali smo da bomo zopet slišali lepo godbo naših muzikantov, ali proti vsemu našem pričakovanju, smo bili silno presenečeni, ko je najprej nastopila šolska godba ter igrala tako krasno več umetnih komadov. Med temi tudi lepe božične, da smo se kar čudili, da so naši mali godbeniki zmogli, tako vrlo igrati.

Vsem članicam naše podružnice, kakor tudi cele Slovenske Ženske Zveze želimo prav srečno novo leto 1937.

BARBERTONSKA NOVICE

Niša nista vedela, da so bili to tisti divjaki, katerim je Tarzan najzjeto prepovedal ropati po džungli in leviti ljudi ter jih uživati.

Kako vse drugače je prišlo, kot si je Doc domisljal, da bo, ko je imenoval Tarzana. Misli je, da ju bodo divjaki sedaj lepo mirno odpustili, da gresta kamor hočeta, toda uvidel je, da jih je s tem le še bolj razburil, kajti divjaki poglavar in zoperni čarolik, sta se sedaj razburjeno pogovarjala.

za večji ugled slovenskega našal, kako so nekatere osebe delale nered med dejanji. To samo vmes povedano.

Prihodnjo nedeljo dne 10. januarja bo slavnostni dan za naša društva Najsv. Imena. Pri sv. maši ob 7. uri, bo slovesen sprejem novih članov v mladeniško društvo in vsa tri društva pristopijo skupno h sv. obhajilu.

Zvečer v nedeljo pa priredijo društva Najsv. Imena v Slovenia dvorani domačo prireditev za člane in njih prijatelje, na katero ste prav uljudno vabljene. Ker bo samo za moške, se bomo z raznimi igrami medsebojno zabavali ob prijazni postrežbi naših fantov.

Vsem članicam naše podružnice, kakor tudi cele Slovenske Ženske Zveze želimo prav srečno novo leto 1937.

MARY TOMAZIN, BLAG.

OD STRADANJA STA BILA SITA

Nekje na Nemškem se je zgodilo, kar se tudi večkrat, še pri nas, da se dva fanta zaljubita v istega dekleta.

Naša fara Presv. Srca Jezusovega je priredila na Silvestrov večer zanimivo ljudsko igro "Zapravljujev".

"Mi se moramo maščevati Tarzanu za to kar je nama prizadejal," je zopet govoril čarovnik Intamo poveljnik. "In sicer se bomo maščevali nad tem mladenčcem, zato, ker sta Tarzanova prijatelja." Poveljnik je zmajal z glavo rekoč: "Tarzan nas potem pokoneč!"

Naša fara Presv. Srca Jezusovega. — Naša fara je v pretečenem letu napredovala duševno in finančno. Finančno za \$900.00; duševni napredek se pa ne da označiti s številkami.

Fr. Smole, zast. NOVICE PODR. ŠT. 2, SŽZ. Chicago, Ill.

V torek 12. jan. zvečer ob 8. uri bo v cerkveni dvorani letna seja naše podružnice. Slišale boste poročilo za leto 1936 in vršile se bodo volitve odbora za leto 1937.

Zadnje nedeljo v tem mesecu, 31. jan., bomo v spomin desetletnice naše podružnice in cele Zveze priredile za naše članice banket in domačo veselico. Vse bo brezplačno.

Prejšnji teden nas je obiskala predsednica svetovnega oddelka in prejšnja glavna podpredsednica Mrs. Sara Kramer iz Kalifornije.

MARY TOMAZIN, BLAG.

OD STRADANJA STA BILA SITA

Nekje na Nemškem se je zgodilo, kar se tudi večkrat, še pri nas, da se dva fanta zaljubita v istega dekleta.

Naša fara Presv. Srca Jezusovega je priredila na Silvestrov večer zanimivo ljudsko igro "Zapravljujev".

"Mi se moramo maščevati Tarzanu za to kar je nama prizadejal," je zopet govoril čarovnik Intamo poveljnik. "In sicer se bomo maščevali nad tem mladenčcem, zato, ker sta Tarzanova prijatelja." Poveljnik je zmajal z glavo rekoč: "Tarzan nas potem pokoneč!"

Dober kompliment. — Neke naprednjaška žena se je oglasila — saj si lahko mislite, kje se je oglasila — in povedala, da ni častno za članice Ženske Zveze, da poslušajo duhovnega svetovalca, Rev. Slajeta.

Svojo misel je pribila s tem, da je povedala: Saj veste, kako je bilo v starem kraju. Kateri kaplan je bil bolj prifrknjen, za tistim smo bolj drvele...

Take so bile torej te napredne ženske v starem kraju. Glejte si no! Prav gotovo so morale biti že tam prifrknjene, zakaj če bi ne bile, bi tudi ne drvele za prifrknjenimi kaplani. Gliha vkup štrih!

Ko so prišle v Ameriko, seveda niso nehale biti prifrknjene. Saj nismo še nikdar slišali, da sta morje in ameriški zrak zdravilo zoper prifrknjenost.

Ampak tukaj so nehale drveti za prifrknjenimi kaplani. To je gotova stvar. Nehale so pa zato, ker tukaj niso našle nobenih zafrknjenih kaplanov. Za pametnimi pa že v starem kraju niso drvele.

Tu v Ameriki poznamo celo vrsto kaplanov, pa nič prifrknjenih žensk se ne drena okoli njih. To je prav lep kompliment za naše kaplane in očiten dokaz, da niso prifrknjeni.

Slab kompliment. — Ampak za kom pa sedaj drve tiste prifrknjene ženske? Očitno je da za socialisti in prosvetarji. Saj je prišla zgorajnja ugotovitev vred starega kraja iz tistih vrst.

To je nov dokaz, da je tista naprednjaška žena prifrknjena, tudi če bi nam sama ne povedala. Mislija je namreč, da bo nekaj smrdedeča pokazala pod nos kakim kaplanom, pa se je tista smrdčina sama od sebe obrnila proti tistim uradnikom, ki take prifrknjenosti dajo v tisk.

S tem je pa vsa tista družba pokazala, da je zelo v bližnjem sorodu s — prifrknjenostjo.

Kar s sabljami. Ker pa sta le uvidela, da niti ne znata prav vihreti tega orožja, ki ga menda še nikoli nista imela v rokah, sta si izbrala drug način odločitve. Sklenila sta, da poizkusita v tem, kdo bo dalj časa vzdržal v jedi. Začela sta s stradanjem. Eden od njih je zdržal le pet dni in nekaj ur nato pa mu je bilo tega že dovolj in je začel jesti. Drugi je seveda zmagal v tem svojevrstnem boju in si s stradanjem zagotovil svojo izvoljenko, ne da bi smel biti tekmeč še jezen nanj. Kajti tako sta se domenila.

Neki hudomušnež pa je k tej zgodbi samo pripomnil: "Toliko časa sta stradala, da sta bila oba sita..."

"TARZANOVA DVOJNIKA"

(31)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Kako vse drugače je prišlo, kot si je Doc domisljal, da bo, ko je imenoval Tarzana. Misli je, da ju bodo divjaki sedaj lepo mirno odpustili, da gresta kamor hočeta, toda uvidel je, da jih je s tem le še bolj razburil, kajti divjaki poglavar in zoperni čarolik, sta se sedaj razburjeno pogovarjala.

Fanta nista vedela, da so bili to tisti divjaki, katerim je Tarzan najzjeto prepovedal ropati po džungli in leviti ljudi ter jih uživati.

"Mi se moramo maščevati Tarzanu za to kar je nama prizadejal," je zopet govoril čarovnik Intamo poveljnik. "In sicer se bomo maščevali nad tem mladenčcem, zato, ker sta Tarzanova prijatelja." Poveljnik je zmajal z glavo rekoč: "Tarzan nas potem pokoneč!"

Medtem, ko sta čarovnik Intamo in poglavar ljudočev Gata Gata delala načrte kako se bosta maščevala nad mladenčcem, ki sta bila Tarzanova prijatelja in s tem uničila Tarzana, je drugi sovražnik prežal na Tarzana v džungli. To je bil velik črni panter, ki je Tarzana že dolgo časa zalezoval.

Peter Pavel Glavar

LANŠPREŠKI GOSPOD.

Zgodovinska povest
—
spisal
DR. IVAN PREGELJ.

(Konec)

Nekega jesenskega večera ob novini je prihrumel že pozno debel in glasen človek v njegovo sobo, ne da bi bil potrkal. Peter Pavel Glavar je planil od mize, kjer je urejal svoj rokopis o "čebelnih rojih" in zastrmel jezno v prišleca. Ta se je široko zasmel in dejal: "Fajmošter Peter Pavel, iz hiše me vrzi ali pa ne; to je in bo, da si se ti spremenil, jaz pa ne. Pa me le ne poznaš."

Lanšpreški gospod Glavar pa je rekel: "Po obleki bi sodil, da si general. Zato počem: Ekscelencia! Iz moje hiše ven ali pa se izkaži."

"Ali sem gobav?" se je zasmel debeli general.

"Debel si ko prašič, general Jernej Basaj, baron spada del prete," se je tedaj zasmel župnik in gospod lanšpreški.

Pozna polnočna ura je ločila prijatelja in brata po materinemu mleku. Tri dni sta pripovedovala drug drugemu svoje doživljanje in Jernejevi niso bili mikavnejši od Petrovih.

"No," je menil Peter Pavel Glavar, "to si torej doživel. General si v Karlovcu, sitno ženo imaš in sina vojaka. Saj ti ne zavidam."

"Ampak jaz sem hud nate. Sestro Manico si mi prevzel."

"Sama je tako hotela," je vedro odvrnil Peter.

"Ženske!" je menil pikro Jernej...

Po enem letu je Jernej ponovil svoj obisk. Zdaj je bil prišel s sinom. Kakor prvič ga je sprejel Glavar. Jernej je bil vder in je pil veselo. Najboljše volje so si voščili prijatelji lahko noč. Komaj pa je bil župnik legel, ga je prišel klicat Jernejev sin. Očetu je bilo prišlo slabo. Zadel ga je bila kap. Polbrat župnik ga je še za silo previdel. Zjutraj je bil general mrtev... Lanšpreški gospod ga je dal pokopati v svoji grobnici pri svetem Martinu...

Župnik Peter Pavel se je vrnil s pogreba. Nepoznana bridkost je bila legla kakor čudna slutnja vanj in ni našel miru. Niso ga mamile čebele, ni ga mikal vonj trte in rezede, ki jo je ljubil, odkar je bil skusil ta vonj v stanovanju Ane Marije v Senju. Nekaka zavest strašne osamelosti se ga je polastila. Jokati se mu je hotelo in ni mogel. Neskončno hrepenenje po nečem zagonetnem se je dramilo v njem. Sedel je in pisal svojemu nasledniku Tomelju v Komendi, naj razdeli sto goldinarjev med komendske reveže v spomin Jerneja Jerasovega. Duhovnik Tomelj je bil njegov gojenec. Pismo, ki mu ga je bil pisal Glavar, je zaključil:

"Ne polakomi se; ne mene, Boga se boj! Če pa hočeš mene še kaj videti, pridi kmalu."

Tomelj ni prišel in tudi želje svojega dobrotnika, naj izda njegovo knjigo o čebelnih rojih, ni spolnil.

Sam, poln nekakega novega domotožja, je lazil stari gospod po svojem posestvu. Zdelo se je, da jemlje slovo. Ko je dospel truden do svojega velikega ulnjaka, je se-

del in zadremal. V solcu je ležala njegova siva, še vedno kodrasta glava. Roj čebelic mu je pletel ob teme kakor venec. Stari gospod je sanjal. Videl je, da mu prihajata naproti dva moža. In tu je zdaj spoznal, da sta prav ista, kakor na sliki, ki jo je podedel po rajnem župniku Roglju. Zdaj sta stala pred njim in je rekel oni na desni:

Vernost za vernost. Pridi po plačilo!" In je rekel oni na levi: "Daleč si potoval, skoro toliko kakor jaz. Pridi, odpodij si."

"Ali je res že čas?" je vprašal župnik.

"Čez par dni te pokličeva," sta zinila svetca božja. Nato sta šla. Za župnikom pa se je razlil prečuden vonj rezede in mehke glasek je vprašal: "Gospod Peter Pavel, senjski Odisej, ali me še poznate?"

"Ana Marija, moja Navzikaja!" je zaklical župnik in stegnil roke po svoje mladosti kraljici, ki je plavala vse više nađenj in vabila za seboj...

Tedaj se je župnik zbudil in odprl oči. Težko, kako kamen mu je ležalo v prsih. Vstal je, da bi zadihal iz bolnih pljuč, a se je sesedel na klop in zastokal: "Jezus, moj Bog!"

Poklicali so bližnjega lečnika, da mu je puščal na nogi. Toda rana se mu je vnela in boljši zdravniki so prišli prepozno. Povedali so starčku, da mu bo umreti. 21. januarja je napravil oporočo. Bilo je v letu 1784. Vse svoje premoženje je volil "ubogemu in pomoči potrebnemu človeštvu". Tri dni pozneje je umrl. Pokopali so ga na levi strani grajske kapele, nasproti grobu, kamor je bil sam položil svojega polubrata, generala Jerneja...

Rahlo dvignjena nad nizko holmičevje stoji cerkev svete Ane v Tunjicah nad Komendo in je najvidnejši spomenik možu, ki je pred davnim v teh krajih ljubil svojo zemljo in svoje delavno in pošteno kmetiško ljudstvo. Preživela ga je bila stara žena, Jerasova Manica. Pred svojo borno hišico je sedela siva starka in verno gledala uro za uro na cerkev v Tunjicah, ko že več ni mogla gor. In ko vsled starosti tudi videla ni več, je vsaj še roko stegala in modrovala: "Tam je, moja in njegova cerkev. Tam gori me pokopljite, ko umrjem."

Med Komendo, Marijo na Šmarni gori in pozabljeno kapelico Matere Snežnice na Svetem Joštu leži ravan, bogata, lepa. Tam so setve med črnimi jasmami pašnikov in gozdov. Tam so sela, živa vedrih delavskih in ponosnih gospodarjev. Tam je deca iz močnih mater, ki še učijo svoje otroke, da naj ljubijo Boga in spoštujejo božjega duhovnika.

Kdor pa je te vrste pisal, ni vzrastel iz teh ljudi, a vzrastel je po dobroti katoliškega duhovnika. Katoliškemu slovenskemu duhovništvu na čast je popisal iz starih knjig te zgodbe lanšpreškega gospoda, s tiho željo, da bodo v vedro zabavo in pouk našemu ljudstvu v dnevih preizkušeni in trnjeve poti našega dobrega duhovništva...

Za predpustno sezono

si poskrbite lepih poskočnic, valčkov in koračnic, ki so rekordirane na

COLUMBIA PLOŠČE

V zalogi imamo naslednje plošče:

- 25176—Slepec,
Pa so fantje proti vasi šli, poj. G.Gostič, F. Pirnat...75c
- 25178—Trije kovači,
Sirota, poje tenor g. J. Germ...75c
- 25179—Ta marelja,
Men vse eno je, duct, pojeta gđ. M. Udovih
in J. Lauše...75c
- 25180—Dekle, kdo bo Tebe troštav,
Jaz pa vrtec bom kopala, pojeti Mary Udovih
in Josipina Laushe...75c
- 25181—Želez bi, da bi bil ptica,
Oj z Bogom ti planinski svet, poje John Germ...75c
- 25182—Jaz sem gore sin,
Da ne smem, si ukazala. Poje John Germ...75c
- 25183-F—Galop polka,
Štajerska, polka, igra Rudy Daichman's ork...75c
- 25184-F—Ti Marjanca, polka,
Daj, daj srček nazaj, valček, igra Rudy
Manj, kakor TRI plošče ne razpošljamo.

Naročilom priložite potrebni znesek. Pri naročilih manj kakor 5 plošč, računamo od vsake plošče po 5c za poštnino. Ako naročite 5 ali več plošč, plačamo poštnino mi. — Pošljamo tudi po C. O. D. (poštnem povzetju), za kar računamo za stroške 20c od pošiljave. — Naročila blagovolite poslati na računski račun.

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST CERMAK RD.

CHICAGO, ILLINOIS

SPRETNA KUCHARICA

nova velika kuharska knjiga. — Navodilo, kako se kuhajo dobra in okusna jedila.

Vsebuje 248 strani in je lepa v platno vezana knjiga.

STANE S POŠTINO VRED

\$1.50

Naročite jo od

Knjigarna Amerikanski Slovenec

49 West Cermak Rd., Chicago, Ill.

Anton Grdina in Sinovi

POGREBNI ZAVOD IN TRGOVINA
S POHIŠTVOM

Naše podjetje obstoji že nad 30 let v zadovoljstvo našega naroda. Poznano da prodajamo najboljše pohištvo za zelo zmernih cenah in po željah tudi na lahka odplačila našim ljudem. Pogrebni zavod je moderno opremljen z opravili, nad 5000 pogrebom smo opremlili v zadovoljstvo našim ljudem.

6019 St. Clair Ave., 1053 East 62nd Str.
CLEVELAND, OHIO

Telefon: Henderson 2088

Staro domovino v slikah

dobite v knjigi

'NAŠI KRAJI'

Vsebuje zbirko 87 krasnih fotografij v barokotiskju na finem papirju.

KNJIGA STANE

\$1.00

Slike so iz vseh delov stare domovine. Posebno Gorenjska je dobro zastopana s svojimi znamenitimi kraji. Za njo Dolenjska in Štajerska.

Naročite si to knjigo takoj. Naročilo pošljite s potrebnim zneskom na:

Knjigarna "Amerikanski Slovenec"

1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Pisano polje

J. M. Trunk

Iveri.

Anton Jankovich se postavi: "Da smo brezverci, vemo za kaj smo." Hm? Vejo, zakaj so brezverci...hudo se sklicujejo na vedo in znanstvo, ampak vsaj jaz sem dobil skoroda vse pred oči, kar je kdaj kak brezverec povedal in pove kak brezverec dandanes; pa je vse skupaj prazna slama, torej brez zrna, pleh. Zdi se toraj, da morajo ti brezverci imeti še nekaj, kar pa skrivajo kakor gad noge, in nočejo povedati, se zdi. No, ničesar nimajo, kar imajo trobijo med svet na vsa usta, pa zadostuje le njim, brezvercem, ne ker vejo, zadostuje, ker hočejo biti brezverci.

Med Grki so sofisti trdili, da vse vejo, prav kakor naši brezverci. Pa jih je Sokrat zavrnil: "Vsi, sofisti in jaz, smo nevedni, razlika med nami je ta-le: oni mislijo, da so modri, in zato je nemogoče, da bi se jih kaj naučilo. Jaz poznam svojo nevednost, in zato sem zmogel, da se naučim." Ker mislite, da vse veste, bore malo veste, naučili se pa pri takem duševnem razpoloženju nikoli in ničesar ne boste. It is up to you.

Zopet nekaj spominov. Ko sem se začel zanimati za javno življenje, so bili na Koroškem hudi boji. Glavna tarča je bil Andrej Einspieler. Izdajal je "Mir," pa so Nemci hudo kričali, da kali mir v deželi, da je — zgaga in da so take zgage vsi slovenski duhovniki, ki so za njim in vsi narodnjaki. Šlo je za versko — narodne pravice. Isti nemški krogi pa, ki se niso mogli dosti zgražati nad slovenskimi "zgagarji," so brumno poudarjali pri vsaki priliki, da spoštujejo "dobre poštene duhovnike," ki niso zgage, ne šuntajo ali "hecajo." Einspieler je bil tem "prijateljem" duhovnikov le — Hetzpfaffe. Že pol stoletja je od tega in še več.

Zdaj smo v l. 1936 in v Ameriki. Pa menj g. A. Jankovich tam v Clevelandu: "Mi (prej se postavlja kot izrazit brezverec) spoštujemo dobre, poštene katoličane (fino, fino, ako jih) tako tudi dobre, poštene duhovnike (enako fino, ako je tako,) ne spoštujemo pa zgag, ki niso vredne, da nosijo ime duhovnik. Taki škodujejo veri."

Ali kak brezverec spoštuje "dobre" duhovnika, ali ne spoštuje kakega — zgagarja, to bi bila nekako zasebna za-

deva na obe strani. Višek brezverske hinavščine pa je, ako se kak brezverec, kakršen je Anton Jankovich, boji za — vero radi tistih duhovniških zgag. To je višek brezverske kapucinade, če se tak — le rdeči brezverec boji za — vero, katero on sam pobija z vsemi sredstvi. Ko bi bilo tako, kakor zavija oči radi vere g. Jankovich, bi moral iti še danes na božjo pot v Lemont in tam kušniti roke in kute tem zgagarjem, saj tam je njih dom.

Me pa še nekaj pri tem zavrbi. Matej 5, 13: "Vi ste sol zemlji. Če pa sol znori, s čim se bo osolila? Za nič več ni, razen da se iztresa ven, in jo ljudje pohodijo." Malo višja eksegeza, če se kdo zanima in razume. "Spoštujemo, ne spoštujemo..." to bi bilo ne pohodi, se pohodi. Ampak izraz "ljudje," to pa niso brezverci Jankovičevega kova; če sol res znori, jo pohodijo malo drugačni ljudje, ker brezverski ljudje teptajo, pohodijo tudi tedaj, kadar brumno zavijajo oči, da — spoštujejo. Satan, "morilec od začetka" je morilec, če se tudi kaže v vlogi rdečega kapucinarja.

—
"ŠIRITE AMER. SLOVENCA"

IŠČEMO ŽENSKO

srednje starosti za pomoč v kuhinji. Plača po dogovoru. Kate-ro veseli, naj se zglaš v upravi lista.

SOBE V NAJEM

S pohištvo opremljene sobe se oddajo v najem; s hrano ali brez hrane. Mrs. Gottlieb, 1845 W. Cermak Rd., Chicago.

DR. H. M. LANCASTER DENTIST

2159 West Cermak Rd.
(ogel Leavitt St.)

Tel. Canal 3817

CHICAGO, ILL.

23 LET IZKUŠNJE

Pregleduje oči in predpisuje očala

DR. JOHN J. SMETANA

OPTOMETRIST

1801 So. Ashland Avenue

Tel. Canal 0523

Uradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGI

Louis J. Zefran

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN!

— Najboljši avtomobil za pogrebe, krste in ženitovanja. Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — Cene zmerne.

Učite se angleščine

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO - SLOVENSKEGA BERILA
"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena
in stane samo: **\$2.00**

Naročila sprejema

Knjigarna Amerikanski Slovenec

Chicago, Illinois 1849 W. Cermak Road,

TISKOVINE

vse vrste za društva, organizacije in posameznike izdeluje točno in lično naša tiskarna. — Prestavljamo iz slovenščine na angleško in obratno. Cene zmerne.

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS